

OPENBAAR

TER BESLISSING

Aan

Minister

nota

Brief aan GS van de provincie Zeeland betreffende
toepassing staalslakken in Deltawateren

Datum

17 juni 2024

Onze referentie

IenW/BSK-2024/176838

Opgesteld door

Bestuurskern
Dir.Bodem, Ruimte en
Klimaatadaptatie
Bodem

Beslistermijn

24-06-2024

Bijlage(n)

4

Aanleiding

Er is grote weerstand tegen de toepassing van staalslakken in Zeeland bij verschillende belanghebbende partijen. Zowel aan het adres van de staatssecretaris als bij Rijkswaterstaat zijn het afgelopen jaar brieven¹ binnengekomen met het verzoek om toepassing van staalslakken te stoppen, dan wel op te schorten totdat de consequenties van de RIVM-studie uit april 2023 naar de milieuhygiënische effecten van staalslakken helder zijn. Zeer recent hebben Gedeputeerde Staten (GS) van Zeeland u wederom een brief gestuurd met het verzoek om te stoppen met het toepassen van staalslakken in de Deltawateren. De vaste commissie voor I&W van de TK heeft verzocht om de reactie op deze brief te mogen ontvangen².

De verzoeken en signalen uit Zeeland vragen om een antwoord van uw kant over de vraag of u in zijn algemeenheid aanleiding ziet tot het stoppen met of het tijdelijk opschorten van de toepassing van staalslakken in de Deltawateren.

Geadviseerd besluit

- Instemmen met bijgevoegde brief en deze te versturen aan GS van Zeeland.
- Instemmen met het verzenden van een afschrift aan de Zeeuwse Milieufederatie en aan de Tweede Kamer.

Kernpunten

- Er waren al langer zorgen in Zeeland over toepassingen van staalslakken. De RIVM-studie van april 2023 naar de milieuhygiënische kwaliteit van LD-staalslakken heeft deze weer opnieuw aangewakkerd en geleid tot de vraag wat dit betekent voor de Deltawateren. Echter, deze studie betreft toepassingen op land en de conclusies zijn niet zonder meer door te trekken naar de toepassing in groot water zoals de Deltawateren.

¹ In juli 2023 stuurde de Zeeuwse Milieufederatie, mede namens vijf andere belanghebbende partijen een brief aan de staatssecretaris, deze brief was de aanleiding voor de expertsessie die op 9 januari is gehouden voor de betrokken partijen uit Zeeland en het werkbezoek van de staatssecretaris aan Zeeland op 4 maart. In juli 2023 stuurde Gedeputeerde Staten van Zeeland een brief aan RWS, in september 2023 stuurde Gedeputeerde Staten van Zeeland een brief aan de staatssecretaris en in mei 2024 stuurde Gedeputeerde Staten van Zeeland een brief aan de minister.

² 2024Z09127/2024D25267

- In de onderzoeken en monitoring die Wageningen Marine Research (WMR) in de periode van 2010 tot 2017 heeft uitgevoerd in opdracht van RWS, zijn geen onaanvaardbare effecten van staalslakken op de waterkwaliteit of ecologie aangetoond.
- Momenteel evalueert RIVM het wettelijk kader voor secundaire bouwstoffen in het kader van de herijking van de bodemregelgeving. Ook bovengenoemde onderzoeken door WMR zijn hierin betrokken. Publicatie is naar verwachting in september 2024. De huidige stand is dat:
 - de maximale emissiewaarden beschermend zijn voor grote oppervlaktewateren en
 - dat er op basis van de nu beschikbare kennis geen negatief effect voorzien is als gevolg van de chemische samenstelling bij toepassing van staalslakken in grote oppervlaktewateren, mits deze voldoet aan de gestelde normen.

Datum

17 juni 2024

Onze referentie

IenW/BSK-2024/176838

Opgesteld door

Bestuurskern
Dir. Bodem, Ruimte en
Klimaatadaptatie
Bodem

Aan

Minister

Bijlage(n)

4

Voor het project Ossensisse II wordt vanwege de bijzondere omstandigheden van dit geval een uitzondering gemaakt. U heeft hierover op 16 mei overleg gehad met RWS en de staatssecretaris om voor dit project en op dit moment staalslakken uit te sluiten. De provincie is hier inmiddels over geïnformeerd.

Argumentatie hiervoor is:

- circa de helft van het projectgebied is in eigendom van Staatsbosbeheer en Natuurmonumenten en deze partijen hebben aangegeven geen staalslakken te willen op hun terrein;
- de procedures om hier staalslakken toe te kunnen passen gaan zeer waarschijnlijk tot een vertraging leiden die niet acceptabel is vanwege risico's voor de stabiliteit van de vaargeulwand en daarmee voor de doorvaarbaarheid van de Westerschelde;
- dit besluit betreft geen wijziging van de generieke werkwijze van RWS;

Tot slot wordt in de brief aangegeven dat, naar aanleiding van de signalen dat het slecht gaat met verschillende schaal- en schelpdieren in de Oosterschelde, het ministerie van LNV en de NVWA een breed onderzoek zijn gestart naar de oorzaak. Ook is op verzoek van GS van Zeeland een bijlage toegevoegd met een lijst van lopende en uitgevoerde onderzoeken naar de impact van staalslakken op de zoute onderwaternatuur in opdracht van het ministerie van IenW (en RWS).

Krachtenveld

Deze nota en brief is opgesteld in overeenstemming met RW/BS, RWS/ZD, DGWB/BRK en DGWB/WRZ en in afstemming met DGMI en ILT.

- *DGWB/BRK* is verantwoordelijk voor de regelgeving die met het oog op de bescherming van bodem en water kaders en normen stelt voor toepassing van secundaire bouwstoffen waaronder staalslakken.
- *DGWB/WRZ* is opdrachtgever voor het project Ossensisse II dat wordt uitgevoerd in de context van de flankerende maatregelen 3e verruiming Westerschelde.
- *RWS* voert regulier onderhoud uit aan de vaargeul van de Westerschelde. Daarnaast werkt RWS samen met de provincies en waterschappen aan het versterken van dijken en waterkeringen zodat deze voldoen aan de veiligheidsnormen die een uitvloeisel zijn van de Waterwet.
- *ILT* heeft n.a.v. signalen over milieurisico's bij de toepassing van (zandvervangende) staalslakken onderzoek laten uitvoeren door RIVM en

heeft op basis van dit onderzoek door RIVM in april 2023 de signaalrapportage staalslakken uitgebracht.

- *DGMI* zet zich in voor de transitie naar een circulaire economie.
- *Staatsbosbeheer en Natuurmonumenten* zijn eigenaar van percelen die grenzen aan de vaargeul van de Westerschelde. Zij hebben bij RWS aangegeven geen staalslakken op hun grondgebied te willen toestaan.
- *De provincie Zeeland* past zelf geen staalslakken toe en heeft RWS in juli 2023 gevraagd de toepassing van staalslakken te heroverwegen. In september 2023 heeft GS van de provincie Zeeland de staatssecretaris verzocht om de toepassing van staalslakken te staken in afwachting van nadere beoordeling van nieuwe inzichten naar aanleiding van het RIVM onderzoek van april 2023 naar de milieuhygiënische effecten van staalslakken. In mei 2024 stuurde GS van de provincie Zeeland wederom een brief, ditmaal naar de minister en met het verzoek om te stoppen met het toepassen van staalslakken. Dit vanwege de aanhoudende zorgen en naar aanleiding van een motie die unaniem was aangenomen door Provinciale Staten.
- *Zeeuwse Milieufederatie* heeft mede namens *vijf andere gebiedspartners* de staatssecretaris verzocht om toepassingen van staalslakken niet langer toe te staan. Er zijn zorgen over o.a. de langere termijneffecten op natuurwaarden, verspreiding van staalslakken door het watersysteem en habitateffecten voor o.a. kreeften en vissen.
- *Waterschap Scheldestromen, partner in waterbouwprojecten*, heeft nog geen standpunt ingenomen en geven voorsnog aan het Rijk te volgen.

Datum

17 juni 2024

Onze referentie

IenW/BSK-2024/176838

Opgesteld door

Bestuurskern
Dir.Bodem, Ruimte en
Klimaatadaptatie
Bodem

Aan

Minister

Bijlage(n)

4

Toelichting

Communicatie

Het is te verwachten dat de media aandacht zullen besteden aan de brief, zeker in de lokale media en mogelijk ook de landelijke. Persvoorlichting van RWS ZD en DCO is betrokken.

Informatie die niet openbaargemaakt kan worden

Niet van toepassing.

Bijlagen

Volgnr.	Naam	Informatie
02	Brief aan GS van Zeeland inzake toepassing van staalslakken in Deltawateren	Reactie op verzoek van GS van Zeeland van 24 mei 2024 om te stoppen met het toepassen van staalslakken in alle Deltawateren.
03	Aanbiedingsbrief aan ZMF van afschrift brief aan GS van Zeeland	Aanbiedingsbrief aan ZMF van afschrift brief aan GS van Zeeland inzake toepassing van staalslakken in Deltawateren
04	Aanbiedingsbrief aan de Tweede Kamer van afschrift brief aan GS van Zeeland	Aanbiedingsbrief aan TK van afschrift brief aan GS van Zeeland inzake toepassing van staalslakken in Deltawateren

05	Brief van GS van Zeeland aan M inzake gebruik staalslakken in de Deltawateren	Ter info: verzoek aan M van GS van Zeeland van 24 mei 2024 om te stoppen met het toepassen van staalslakken in alle Deltawateren.	Datum 17 juni 2024 Onze referentie IenW/BSK-2024/176838 Opgesteld door Bestuurskern Dir.Bodem, Ruimte en Klimaatadaptatie Bodem Aan Minister Bijlage(n) 4
06	RWS-2024 16179 01 Beslisnota staalslakken project Ossensisse	Ter info: nota van RWS naar aanleiding waarvan u op 16 mei 2024 in overleg met Stas heeft besloten om een uitzondering te maken voor project Ossensisse II	